

Ewelina Kwapien

PROJEKT BADAWCZY ASYLCO

- ✓ Asylco (Alternative System of Language Communication) jest rodzajem sztucznego języka, składającego się ze słownika i gramatyki. Słownik tworzą piktogramy, które mogą występować pojedynczo lub mogą być łączone w znaki złożone. Wszelkie kategorie gramatyczne mają reprezentację w postaci szeregu oznaczeń.
- ✓ Słownik Asylco obejmuje już ponad 10 000 słów, stworzonych na podstawie zaledwie kilkuset piktogramów graficznych i kilkudziesięciu (138) znaków gramatyki, jest więc ekonomiczny. W projekcie zaprezentowano różne oznaczenia, np. w lekcjach: E.002 Zbiór wszystkich oznaczeń indywidualnych, E.003 Elementy wszystkich wymiarów gramatycznych.
- ✓ Język Asylco stworzony był dla potrzeb języka polskiego, może jednak znaleźć zastosowanie w innych językach; projekt zawiera (w lekcjach A.300-A.302) omówienie pewnych zagadnień gramatycznych charakterystycznych dla języków: angielskiego i niemieckiego.
- ✓ Projekt spójny i konsekwentny, wystarczający i chyba w podstawowym zakresie wyczerpujący; jest jednak w trakcie tworzenia – otwarty – pozostawia możliwość tworzenia nowych piktogramów, połączeń, precyzowania sposobów wyrażania.
- ✓ Podstawowe zagadnienia są zrozumiałe, nawet odbiorca nieznający jeszcze języka Asylco po zapoznaniu się z podstawowymi zasadami może odczytać komunikaty, czy nawet wykryć pewne usterki (np. pkt 4 z instrukcji).
- ✓ Znalazły tu reprezentację nawet trudne zagadnienia gramatyczne (np. kategoria aspektu), czy stylistyczne (np. nacechowanie emocjonalne wyrazów, wartościowanie), uwzględnienie spójników, przyimków itp. Np. język zawiera oznaczenia takie, jak: potoczność, eufemistyczność, żartobliwość, ironiczność, rubasność, wulgarność, obelżywość, poetyckość, urzędowość, co pozwala na określanie wyrazów, a zatem także – stosowanie kwalifikatorów, podobnych jak w słownikach ogólnych języka polskiego; należałoby się zastanowić, czy jest to rozróżnienie wystarczające. Jaki przykłady zastosowania w projekcie zostały zaprezentowane m.in. wulgaryzmy.
- ✓ Dzięki możliwości łączenia piktogramów (aglutynacji) uzyskujemy możliwość łączenia kilku informacji i oddawania skomplikowanych (zarówno dosłownych, jak i abstrakcyjnych) treści i pojęć, np. brat przyrodni matki.

- ✓ Można powiedzieć, że jest to język aglutynacyjny, przy czym aglutynacja polega na tym, że każde oznaczenie zawiera jakąś informację, dla podania pełnej charakterystyki trzeba posłużyć się sumą składników, np. żadna – wskazywanie + wyodrębnialność + pustość + żeńskość. Łączenie piktogramów i oznaczeń (aglutynacja) ma związek zarówno z kwestiami semantycznymi, jak gramatycznymi.
- ✓ Słowotwórstwo w stosunku do możliwości języka polskiego zostało nieco uproszczone, co związane jest m.in. z bogactwem typów słowotwórczych możliwych do wykorzystania przy tworzeniu nazw w określonej kategorii słowotwórczej – np. oznaczenie wykonawca czynności – formanty np. *-acz, -ca, -arz, -nik, -iciel* itd.).
- ✓ Język Asylco podobnie jak język naturalny dysponuje różnymi możliwościami wyrażenia tej samej treści.
- ✓ Asylco wykorzystuje teorię matematyczną, dzięki czemu jest zrozumiały, logiczny.
- ✓ Piktogramy są używane w codziennym życiu – np. w aparacie telefonicznym przekazują informację o stopniu naładowania baterii, zasięgu, itp., w związku z czym język oparty na piktogramach (uproszczonych ilustracjach graficznych) jest łatwy do przyswojenia. Dla pokolenia młodszego i najmłodszego szczególnie łatwy ze względu na popularność emotikonów i powszechne ich używanie właśnie przez dzieci i młodzież.
- ✓ Może mieć zastosowanie zarówno praktyczne, jak i teoretyczne.

EASYLCO – ZASTOSOWANIE PRAKTYCZNE

- ✓ Easylco może stanowić atrakcyjne uzupełnienie edukacji wczesnoszkolnej, a nawet przedszkolnej (zob. bajka o Czerwonym Kapturku). Może także służyć nauczaniu dzieci niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami, w szczególności niesłyszących – wydaje się, że możliwości wykorzystania mogą być duże w zależności od potrzeb i sytuacji. Listę instytucji wykorzystujących język Asylco w dydaktyce można rozszerzyć np. o: szkoły podstawowe, gimnazja, licea językowe, a nawet studia lingwistyczne, gdzie język mógłby służyć do badania prawidłowości językowych, porównywania systemów różnych języków, czy wybranych konkretnych konstrukcji.
- ✓ Może stanowić pomoc w nauce języka ojczystego (F.000), ze względu na konieczność precyzyjnego pod względem rzeczowym myślenia i mówienia. Wiąże się to z koniecznością refleksji nad własnym językiem i nad trafnością sformułowań, także nad znaczeniami poszczególnych słów.
- ✓ Może wspomagać naukę języków obcych (w szczególności gramatyki, choć piktogramy mogą pomóc także w nauce słownictwa).

- ✓ Zapoznanie się z nowym językiem, jakim jest Asylco, może stanowić „trening pamięci” – zapisywanie i odczytywanie można potraktować jako łamigłówkę, poszukiwanie najlepszych odpowiedników leksykalnych dla słów Asylco może przyczynić się do rozwijania kreatywności językowej, poznawania nowej leksyki, wyrażania się m.in. ze względu na różne możliwości przekazywania tej samej treści.
- ✓ Może znaleźć zastosowanie w nauce logiki.
- ✓ Być może dzięki temu, że język jest precyzyjny, korzysta z zasad logiki, uczy wnioskowania, analizy i syntezy, mógłby stanowić pomoc dydaktyczną także w wypadku innych przedmiotów.
- ✓ W edukacji szkolnej zajęcia z języka Asylco mogą łączyć różne umiejętności i przedmioty, takie jak: plastyka, język ojczysty, język obcy, informatyka – program komputerowy do pisania.
- ✓ Wykorzystanie zabaw związanych z Asylco w trakcie lekcji może stanowić miłą przerwę, z jednej strony dający odprężenie, a z drugiej motywujący do dalszej pracy.

ZASTOSOWANIE TEORETYCZNE

- ✓ Przykładów teoretycznego zastosowania języka Asylco może być z pewnością wiele.
- ✓ Jednym z interesujących zagadnień jest kwestia semantyki – tu chodzi zwłaszcza o teorię Anny Wierzbickiej dotyczącej języka składającego się z semów (elementem wspólnym jest konstruowanie znaczeń z prostszych, podstawowych elementów). Język Asylco mógłby być zatem przydatny w rozważaniu semantyki A. Wierzbickiej jako sprawdzenie teorii w praktyce.
- ✓ Różnice między dialektami Asylco ilustrują różnice między dwoma językami (gramatykami języków europejskich – myślę, że indoeuropejskich). W rozdziale F.001 pokazane różnice w tłumaczeniu i budowie zdań w językach: polskim, angielskim, francuskim, hiszpańskim, niemieckim, rosyjskim, włoskim, węgierskim (to zapewne przeoczenie, ale brak tłumaczeń z języka węgierskiego, włoskiego, rosyjskiego).

DODATKOWE ZALETY

- ✓ Możliwość pisania tekstów Asylco.
- ✓ Możliwość korzystania z zapisu barwnego lub czarno-białego (ekonomia druku).
- ✓ Posługiwanie się przez autorów terminologią łacińską (a więc uniwersalną w świecie nauki), np. nazwy przypadków, oznaczeń przyimków itp.

- ✓ Możliwość wykorzystania komunikatorów i multikomunikatorów do popularyzowania języka (internet, czat).

PYTANIA I WĄTPLIWOŚCI

- ✓ Czy Easylco było testowane i jak działa jako metoda dydaktyczna, czy daje oczekiwane rezultaty? W jakich sytuacjach było stosowane?
- ✓ Jeśli zaprezentowany wydruk miałby stanowić podstawę publikacji, to boleśnie daje się odczuć brak numerów stron, które pozwoliłyby na bezpośrednie odesłanie do treści; oznaczenia podrozdziałów i poszczególnych części rozdziałów nie są przejrzyste, brakuje spisu treści.
- ✓ Trudność – jeśli ktoś chciałby pisać komunikaty, potrzebuje gotowego oprogramowania ze słownikiem (piktogramami) i oznaczeniami; w inny sposób właściwie trudno je oddać.
- ✓ Drobne uwagi: w rozdziale A.007 p Z24 propozycja zapisu zdania *Jeżeli nie jestem grzeczny to idę do łóżka*, jako *Idę do łóżka tylko gdy nie jestem grzeczny*. Te zdania nie są tożsame znaczeniowo.

dr hab. nauk humanistycznych w zakładzie językoznawstwa
Uniwersytet Warszawski – Wydział Polonistyki
Katedra Językoznawstwa Ogólnego i Bałtystyki